

Vanaf 1946 De Wederopbouw en daarna

Febr. De IJclub de Noordpool vierde haar 50-jarig bestaan. In 1897 werden de eerste wedstrijden gehouden en later wist men beslag te leggen op het terrein waar nu de Ambachtsschool is gevestigd. De club betreurt het nog steeds dat haar terrein op die plek verloren is gegaan.

IJclub 'De Noordpool' op het 'verloren' terrein aan de Westzijde

April. Er werd alweer een schoolvoetbaltoernooi gehouden. Ook de Ambachtsschool deed weer mee. Bij de laatste editie van het toernooi in 1944 deden 60 dag- en 2 avondscholen mee. Bij één van de wedstrijden leek het meer op een bokswedstrijd. Een jongen rende met de bal op het doel af waarbij hij nogal schreeuwde van opwinding. De keeper schrok daar zo van dat hij de aanvaller met een flinke hengst neersabelde en die voor enkele tellen neerging. De wedstrijd kon zonder kwade gevolgen worden voortgezet.

Mei. De krant noemde het 'Een geruisloos afscheid van dir. S.H. Posthuma'. Hij is benoemd tot directeur aan de Eerste Ambachtsschool in Den Haag. Hij was in 1940 gekomen en heeft dus een bijzondere periode de school mogen leiden. Bij de diploma-uitreiking van de Avondschool werd hem veel lof toegezwaaid door het bestuur. In zijn dankwoord wilde hij deze lof vooral doorgeven aan het lerarenkorps dat hem in de voorbije jaren zo trouw terzijde had gestaan. Tenslotte mocht hij voor de laatste keer diploma's aan geslaagden uitreiken.

In dezelfde maand speelde het Nederland elftal een vriendschappelijke wedstrijd tegen België. De kop in de krant luidde, "EEN VOETBALFESTIJN ZONDER WEERGA". De 'onzen' wonnen de wedstrijd met 6 - 3. Bijzonder was wel dat een deel van de regering en het Koninklijk paar aanwezig waren in het Olympisch stadion. Na afloop van de voetballes werden de speler staande voor de Eretribune door de Koningin, prinses Julia en prins Bernhard langdurig gehuldigd. De volgende wedstrijd tegen de Belgen eindigde in 2 - 2.

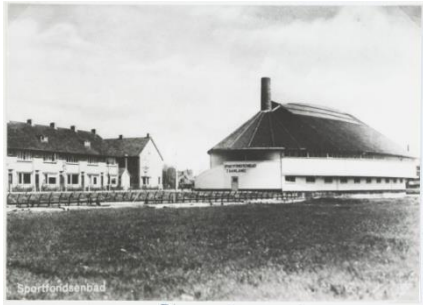
De Zaanse tekenaar Gerrit Dekker maakte voor de krant zijn gebruikelijk cartoon die deze gedenkwaardige wedstrijd in beeld pakte.

26 juli. Bestuur, leraren en leerlingen waren bijeengekomen om het cursusjaar 44-45 af te sluiten. Het was geen gemakkelijk jaar geweest sprak dhr. Klinkenberg namens het schoolbestuur. Theodorus Heyne uit Wormerveer ontving de E. van der Stadtprijs. Hij had in de oorlogsjaren eerst een cursus automonteur gevolgd en was geslaagd en kreeg nu de prijs omdat hij ook de cursus bankwerken had afgerond.

Als afsluiting van de cursus werd dit jaar in het sportfondsenbad een zwemfestijn gehouden. Het geheel werd opgeluisterd door een bandje gevormd door leerlingen van de school. Er was een estafette met verschillende ambachtsgroepen zoals timmerlieden etc.

Nieuwe directeur. Dhr. H.S. Verboom is per 1 jan 1947 benoemd als nieuwe directeur van de Ambachtsschool. Hij volgt dhr. Posthuma op.

In November werd in de gemeenteraad van Krommenie de vraag opgeworpen of Krommenie over zou moeten gaan tot het stichten van een eigen ambachtsschool. Ook Uitgeest zou al een dergelijk plan hebben. De raad ging akkoord met het voorstel.

Dec. Het sportfondsenbad is weer volop in gebruik. Waren er vorige jaar november nog 8.416 bezoekers. Dit jaar telde men er 10.275. Opnieuw een mooie vooruitgang die vooral te danken zal zijn aan de betere kolenpositie van het bad; het water was gewoon warmer. Er werd ook een nieuwe 5 meterplank in gebruikgenomen die gemaakt was door de leerlingen van de Ambachtsschool, afd. timmeren en schilderen.

1947

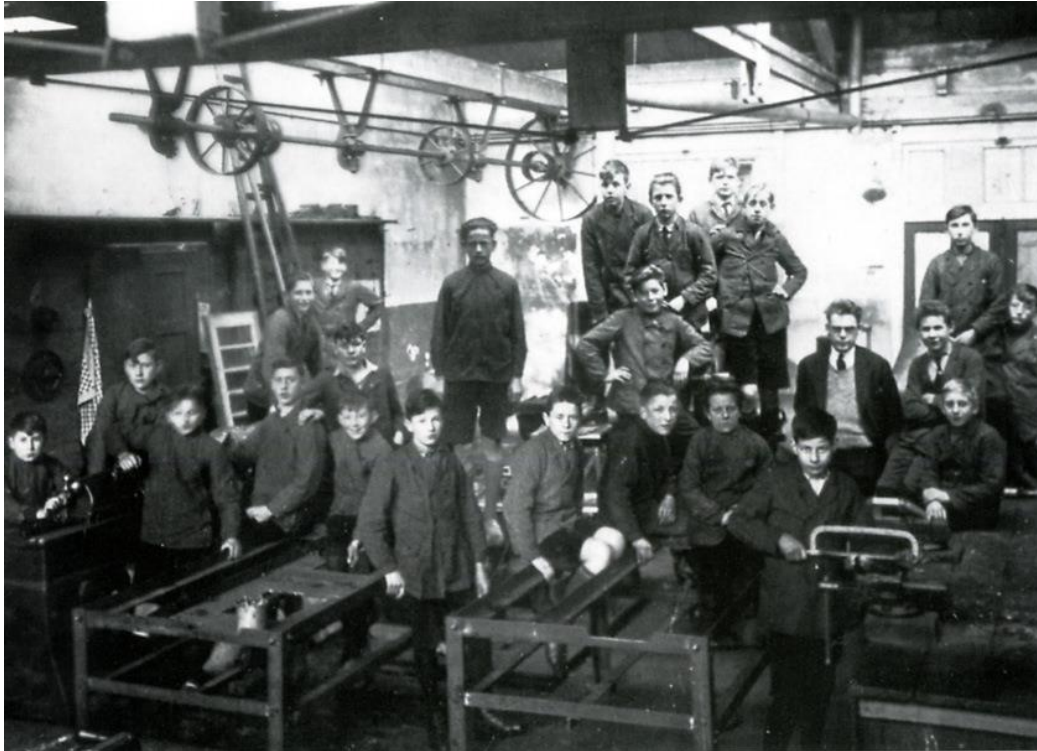
Febr. Tijdens de ledenvergadering van de Centrale Ambachtsschool voor de Zaanstreek, de eerste sinds 1943 toen dhr. Van der Stolk en (Arie) Zuidervliet als ongewenste leden aan het bestuur werden toegevoegd. Thans is de heer Verboom directeur. Met enige trots werd nog vermeld dat het de gehate bezetter niet is gelukt het Duits als verplichte taal ingevoerd te krijgen. Alle maatregelen werden gezamenlijk gesaboteerd.

Kees Offenbergh (1935)

Hij woonde toen op de Kalverstraat, waar nu de Peperstraat is. Ging vanaf 1947 drie jaar naar de school. Ik deed autotechniek. Je moest dan eerst een jaar de opleiding machinebankwerker doen. Dat was geen onzin: vroeger moest je in het autovak zelf kunnen lassen, zelf solderen, op een draaibank kunnen werken. Daarna deed je twee jaar autotechniek.

Het waren grote klassen, 35 jongens was niks. Het was een strenge school. Er waren veel jongens van 14, 15 jaar, die hadden iets meer bravoure en rozigheid van de oorlog overgehouden dan ik.

Je had Harrelaar, dat was een klein mannetje, maar als die je in je nekvel pakte...ja, dat kon toen nog. En het was soms nodig ook. We werkten op draaibanken, die werden aangedreven vanaf grote wielen die aan het plafond hingen, en dan met lange leren riemen. Daar moest je niet per ongeluk tussen komen. Het is nu onvoorstelbaar, het zou nooit mogen van de Arboret.

We hadden ook smeden op de dagschool. We hebben beitels gesmeed. En we welden stukken metaal aan elkaar vast, withete stukken metaal, zoals dat eeuwenlang werd gedaan. Bijna niemand kan dat nu nog, ja, een smid in zeg Orvelte (openluchtmuseum in Drenthe) zal het kunnen. Ik heb met een paar andere jongens nog de fietsenstalling gelast. De geraamtes waar de fietsen in werden gezet. Het was een goeie school, met goeie leerkrachten. We leerden ook wat Duits en Engels, ook technisch Engels.

Later deed hij avondschoon leerling-monteur. En van 1962-1995 heeft hij zelf lesgegeven aan de avondschoon in elektrisch lassen, acetyleen- en CO₂-lassen.

Een bewoonster van de schildersbuurt wilde in de krant weten of er geen kleuterschool in het gebouw van de ambachtsschool gevestigd kon worden. Opmerkelijk is dat er op 5 december een Sinterklaasviering is in 'de kleuterklas in de Ambachtsschool' met veertig kleintjes, zo stond in de krant.

Er waren dit jaar enkele jubilea. In maart vierde dhr. den Breemer vierde zijn 25 jr. jubileum aan de school. In juni was dhr. A. De Jong 25 jaar aan de school verbonden.

Juli Opnieuw komt de vraag naar voren of een tweede Ambachtsschool niet wenselijk is als gevolg van de voortschrijdende industrialisatie en het aantal leerlingen dat de Ambachtsschool in haar huidige gebouw kan opnemen. In 1946 werden 232 nieuwe leerlingen toegelaten in de eerste klas. Men kan in totaal maximaal 520 leerlingen herbergen. Op 1 maart 1947 was het totaal aantal 389, dus 131 plekken over.

Sept. De zogenaamde 'Ambachtsschoolbus' van de NACO die 2x per dag de route Purmerend en Wormerveer verlengde naar de Frans Halsstraat is opgeheven. Het wordt dus weer fietsen voor de jongens.

Het gemeentelijk Gasbedrijf had een vacature voor smid-Bankwerker. Vereiste was een diploma Ambachtsschool en vaardigheid in elektrisch lassen. Het salaris bedroeg voor ongehuwden f 45,60 tot f 48,48 per week. Voor gehuwden was het f 48,-- tot 50,88 per week.

11-12-1947

Het schoolbestuur vraagt het ministerie toestemming voor uitbreiding van het schoolgebouw met lokalen voor vakken zoals timmeren, machinale houtbewerking, metselen, schilderen en nog enkele vakken. Voor de oorlog waren er al plannen gemaakt voor uitbreiding van de school, maar werden door de oorlog niet gerealiseerd.

Naar aanleiding van het zilveren jubileum als secretaris van de Ambachtsschool is dhr. P.W. Jedeloo benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Ook komt het gymnastiekonderwijs hier weer naar boven dat al enige jaren verplicht is, maar er nog steeds geen lokaal voor gereed is gemaakt. Er is op de school zelf geen mogelijkheid dit onderwijs te geven. Een lokaal in de openbare school aan de Herderinnenstraat voldoet en heeft voldoende uren beschikbaar.

Er is ook is een schaftlokaal noodzakelijk. Vele studenten komen van ver en moeten in een behoorlijk verblijf ruimte kunnen eten en overblijven. Dit voorkomt overlast in de directe omgeving van de school.

1948

Cor Visser

Deed de Ambachtsschool in de jaren 1948-1950

De lagere school deed hij op de Parkstraatschool, alles van de Bullekerk tot en met het Blauwepad en van de Frans Halsstraat tot het Mallegat liep daar op school. Maar van de schildersbuurt geen één. Die gingen naar school 9 in de Stationsstraat, het was een openbare school, maar was voor de goeode burgerij. Er was toen nog standsverschil; zijn vader, altijd hand aan de pet als hij iemand tegenkwam van de goeode burgerij.

Hij ging timmeren, net als z'n broer. Vader had een timmerfabriek. Samen met zijn broer werd hij later eigenaar van timmerfabriek Visser. Ze werken er allebei nog een paar dagen in de week.

Met de zogenaamde strengheid heeft hij nooit problemen gehad. Het was goed onderwijs, dat zouden ze tegenwoordig moeten geven, want nu zijn er overal weer tekorten aan vaklieden. Je bent, als je van school komt nog geen vakman. Maar je hebt theorie gehad, gereedschapsleer, je leert je gereedschap hanteren. Nu, en dat ziet hij op de fabriek waar hij nog tweeënhalve dag werkt, doen we eigenlijk nog hetzelfde als honderd jaar geleden, alleen met andere gereedschappen.

Als de fluit van de Ambachtsschool ging kon ik, in theorie nog op tijd komen. Als ze de poort niet op slot hadden gegooid, want die ging snel dicht; Japie Brandhout deed dat. Valk woonde in het huisje naast de Ambachtsschool. In de oorlog had Valk een tuintje achter de school. Visser laat een foto zien van z'n ouderlijk huis op het Blauwepad. Als het stormde stond het huis te schudden. Ze waren één van de laatsten die van het pad vertrokken. Het huis was door z'n vader zelf gebouwd. Het huisje was op eens speciale manier gebouwd, met gebogen spanten, alsof je een schip bouwt. Visser haalt het bouwen van kerken aan die in feite gebouwd werden als een omgekeerd schip. Er stond een behoorlijke kracht op dat hout.

De woning van de fam. Visser op het Blauwepad met daarachter de Ambachtsschool, een voorbeeld van een omgekeerd schip.

Ze kregen les van Jan Doets, hij zei meteen de eerste keer "ik ben kale Jan". Het was een duivenmelker en hij gaf constructieleer. Timmeren kregen ze van Bot en machinale houtbewerking van Den Breemer, 'Pietenie' was zijn bijnaam. Toen waren er nog drie timmerklassen per jaar. De enige excursie was de nieuwbouw aan de Kepplerweg in Zaandam, duplexwoningen, vanwege de woningnood. Nu zullen ze wel ont-duplext zijn.

Mabesonne, daar kregen we algebra van, Lunshof gaf tekenen, ze noemden hem Pim de Gluiperd omdat hij altijd in de ramen stond te kijken en dan kon hij precies zien wat er achter hem in de klas gebeurde. Van Ebeling (Soepoog) kregen ook ze tekenen. Op een zaterdag, het laatste uur hadden ze les van hem in het tekenlokaal met die terrasverhogingen. Gerard Tambach en Dirk Brouwer die fluisterden onder elkaar 'Soepoog - soepoog - soepoog'. Hij hoorde het natuurlijk wel en hij stond te koken van woede, op het laatst had hij ze te pakken, heeft ze bont en blauw getrapt; schoolblijven. De man kon er niet tegen, eigenlijk jammer. Die Doets zei het meteen, dan is het over. Eén keer in de 14 dagen kregen ze machinaal van Den Breemer (Pietenie). In het lokaal stond een lintzaag, een vlakbank, een vandiktebank en wat slijpmachines. Daar leerden ze ook slijpen.

Er zijn zoveel dingen mogelijk als je wil. Er zijn mensen die zeggen 'ik heb nooit kunnen leren' en die zijn jonger dan ik, we waren te arm zeggen ze dan. Ik zat ook niet in een bevoorrechte positie, ik moest overdag werken en 's avonds ging ik naar school. Maar als je wil, kan het.

Visser heeft in vijf jaar MTS in de avonduren gedaan, vroeger heette dat 'Industrieschool'. Na de Ambachtsschool heeft hij eerst nog twee jaar VMTO moeten doen als vooropleiding naar de MTS. Voor de studie in Amsterdam moest hij een uur eerder van zijn werk weg want om half zes ging de trein naar Amsterdam en om kwart over elf was hij weer thuis en dan had z'n moeder nog een broodje klaar gelegd. In die tijd werd er ook nog op zaterdag gewerkt en voor de MTS moesten we soms geveltjes opmeten of landmeten en dat deden we op zaterdagmiddag.

Toen leerde je nog een vak. Constructieleer, gereedschappen hanteren. Dat mis ik wel nu. Af en toe springen je de tranen in de ogen als je ziet wat ze doen. Dan zeggen ze 'ach, het zijn jonge jongens'. En dat is ook zo, maar het is soms echt bedroevend. Het beroepsonderwijs mag wel een beetje beter.

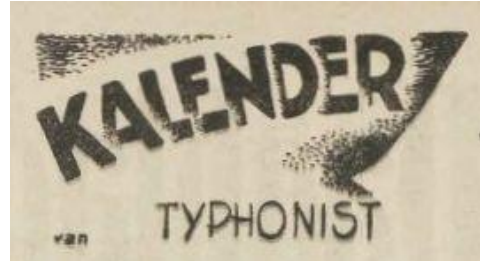
Ik heb er met plezier op gelopen.

Febr. Bij de oud-papieractie is de voorlopige stand. Gemeenteschool Wormer 2346 kilo, Jan Sybrandsteeg 1822 kg, St Janschool Krommenie 1687 kg. De Ambachtsschool liep nog wat achter met 470 kg.

Juni. Excursies. De schilderklas vertrok naar Bergen voor een bezoek aan een tentoonstelling kunst- en reclameschilderen. Ook werd een pottenbakkerij bezocht. De bankwerkers zullen Duijvis, Klinkenberg en de Artillerie Inrichting bezoeken.

Met ingang van het schooljaar 48-49 wordt de leeftijdsgrens voor toelating tot de Ambachtsschool verlaagd naar zes jaar Lager Onderwijs. Dit is het gevolg van een tekort aan vaklieden.

Juli. Een ernstig ongeluk in de buurt van de Ambachtsschool waarbij een motorrijder betrokken was leidde tot een stukje in de krant. De Typhonist zei over het rijgedrag van de jongelui van die school dat iemand van Veilig Verkeer er tranen van in z'n ogen zou krijgen. Hij doet een beroep op de leerlingen om toch vooral wat voorzichtiger in het verkeer te zijn.

November. BeMeTel¹ heeft een cursus geopend aan de Ambachtsschool. Het gaat om lessen in de beginselen van de scheepbouw waarvoor dhr. Verboom een lokaal ter beschikking stelde. Het initiatief werd enkele weken geleden al aangekaard door de scheepsbouwers in de Zaanstreek. Het wordt gegeven door BeMeTel en de scheepswerven leveren de studenten.

1949

Houthandel Simonsz. & Zn. Adverteerde met een opleiding van 3 jaar tot Raamzager (zie foto) of Conisch zager of Schaver. Met een diploma Ambachtsschool is het twee jaar. De theorielessen wordt aan de Ambachtsschool gegeven.

Mei Bij de schoolwedstrijden kwam de Ambachtsschool goed voor de dag. Alle teams wonnen een prijs waaronder driemaal een eerste plaats. In de finale won team 1 van team 2 van de school en tussen team 3 en 5

won de laatste.

Juni Tijdens een bijeenkomst van de oudercommissie van het Voortgezet Lager Onderwijs sprak de dhr. Meere, directeur Nationale Schildersschool, over het feit dat de Ambachtsschool nog vaak gezien wordt als 'tweede keus'. De Ambachtsschool is geen toevluchtsoord voor hen die niet mee kunnen komen, maar een opleiding waar jongelui die hoofd en handen willen verenigen opgeleid worden tot waardevolle en nuttige leden van de maatschappij.

Juli. Het bestuur heeft het departement toestemming gevraagd om het VMTO-avondonderwijs te mogen aanvullen met dagonderwijs om het zo mogelijk te maken dat jongens met een technische knobbel door kunnen stromen naar de MTS.

1950

De toelating tot. De Ambachtsschool is gewijzigd. Een leerling mag tot de eerste klas worden toegelaten als hij twaalf jaar en acht maanden is. Jongens die nog niet zo oud zijn en toch naar de school willen kunnen in het voorbereidende jaar worden geplaatst.

¹ Bemetal staat voor Bedrijfsopleiding Metaal- en Elektrotechnische industrie.

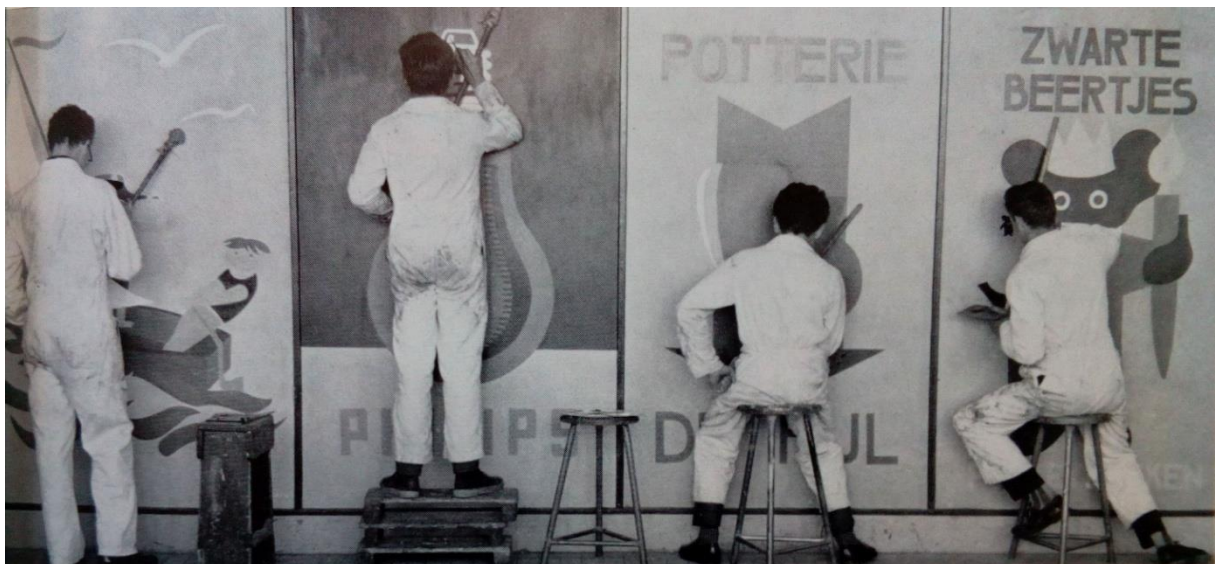
Harrie Meijns (1937)

Harrie deed de schildersopleiding in 1950-1951. Oorspronkelijk wilde ik automonteur worden. M'n vader zei, 'ga jij eerst maar naar het 7^e leerjaar' want in die autobranche was niks te verdienen. En hij had een kennis die een schildersbedrijf op de Zuiddijk had en daar zijn we ook geweest en ik kon er ook wel komen, maar heb toch nog even rondgekeken. Na de 6 lagere schooljaren deed hij dus een 7^e leerjaar, op het Kattegat. 'Het was eigenlijk het leukste leerjaar wat ik gehad heb.

Vandaar naar de Ambachtsschool, dat was heel anders, dictatuurachtig. Je had er een binnenplein en er was altijd strijd tussen groepen bankwerkers en elektriciens, een beetje knokken. Wat moet je doen? Er was niks te doen op zo'n binnenplaats. Dan liepen er leraren met de zenuwen, die hadden hun vuisten al klaar. Die dachten 'oppassen dat ikzelf geen klappen krijg'.

Je had Haan, dat was een leraar die had vroeger een eigen schildersbedrijf gehad en was later voor leraar gaan leren. En Jouk Fris, ook een beetje, die was eigenlijk kunstschilder. Ik zie nog die grote ezel staan. Wij hadden langs de kant allemaal een ezel en daar werd een stuk papier op geplakt en daar waren letters op getekend en die moest je schilderen. En als dat spul eenmaal aan de gang was ging hij aan zijn schilderij verder werken. Af en toe liep hij langs die ezels om te kijken hoe het ging en dan ging hij weer verder. Hij werkte altijd met een paletmes, weinig met kwasten en altijd op de achterkant van board, die ruwe achterkant. Hij maakte grote schilderijen 1.50 x 0.80 mtr. Fris was een heel aardige en beschaafde man. Haan was een man uit de praktijk, die leerde je foefjes.

Op de timmerafdeling maakten ze stoven of andere dingetjes en die werden dan naar de schildersafdeling gebracht om ze te laten schilderen. Je had ook een spuitafdeling, gewoon met zo'n bovenop beker. Je hebt ze ook met een beker aan de onderkant, dat is handiger. Je spuit hem even schoon en dan kan je een andere kleur nemen. We hadden ook uitgedeukte auto, dat deden ze op de smederij, ouwe spatborden van auto's. We moesten ze plamuren en slijpen, het meeste nog slijpen want dat spuiten was zo gebeurd. Op school hebben we nooit gebrek gehad aan materiaal.

Op de Ambachtsschool kregen we van die grote vellen papier, die moesten we eerst schilderen, twee of drie keer en dat was dan je ondergrond. Je had praktijk en je theorieles, je kreeg meetkunde van een speciaal mannetje, schetsen. Die kwam van Texel, we noemden hem 'jutter'. Moet je weer naar de jutter? Maar hij was ook in voor een geintje. De klas had een keer besloten om andersom te gaan zitten. Maar daar zei hij niks van. Hij pakte gewoon de tafel en zette die aan de andere kant van de klas neer, gewoon niet op ingaan. Maar die meetkundeleraar was een grote zenuwpil, die kon ook nooit de baas zijn, meteen schreeuwen enzo. Voor het schilderen had Haan en Fris en de andere

vakken werden door andere leraren gedaan. We kregen ook nog zwemmen, ik heb er geloof ik, m'n B-diploma gehaald.

Ik heb er nog 1 foto van. Bij ons in de klas zat er één die later was gekomen, die was ouder dan wij, 18 of 19 jaar, zeker ziek geweest, dat was Jan Schouten, die werd architect en is later getrouwd met een bekende schaatsster uit Wormer of Jisp. Hij heeft de woningen gebouwd bij de Peperstraat in het straatje bij die bakker. Fotoboek wordt erbij gehaald. Hier staan Bram (de Lege) en Henk Bosschieter, Rob Dekker.

Er was een jongen, die een klas hoger zat op de Ambachtsschool, en die ging naar Amsterdam en schilderde daar de reclameborden voor de bioscoop. Beeld werd op een doek geplaatst en hun schilderden dat gewoon. Mee gepraat, maar dat werd niets, dat verwaterde en thuis zag ik een advertentie van Sabel en ik zei tegen m'n vader dat lijkt me ook wel wat. En hup, op m'n fiets ik er naartoe, het was in de zomer. Die chef lab Koning, ontving me en hij was zelf een sportieve man die zelf had gevoetbald en het klikte meteen. Hij zei 'wanneer kan je beginnen? Ik kan maandag wel beginnen. Moet je geen vakantie hebben of zo. Nee hoor, ik ga maar meteen beginnen. Het klikte dus meteen.

De voorzitter van de Leder verwerkende Industrie wees op de kansen die het schoenmakersvak biedt en hoopt dat er binnenkort er voldoende animo zal zijn om een cursus op de Ambachtsschool in te voeren.

Mei. Er komt een studiefonds om begaafde leerlingen de gelegenheid te geven verder te studeren. De naam van het fonds zal zijn: P.J. Jedelooffonds, naar de overleden secretaris van de het bestuur van de school.

Mei. Korriedstrijden tijdens luilaknacht in de stationsstraat. Bij de hogere scholen won de Ambachtsschool een derde prijs. Na afloop waren er de warme bollen en burg. Thomassen reikte de prijzen in het nutsgebouw uit.

Juni. Om het opkweken van jonge stratenmakers te stimuleren is het leerlingstelsel ingevoerd. Jongelieden van ten hoogste 16 jaar kunnen als leerling stratenmaker bij de gemeente in dienst komen en gaan 1 dag p.w. naar school gedurende 3 jaar.

Sept. Experiment bij de bouw van dubbelle woningen aan de Kepplerweg in Zaandam waarbij leerlingen van de Ambachtsschool mee zullen werken bij de aanleg van de elektrische installatie. Dir. Verboom werkt graag mee aan dit experiment. De monteurs van Fa. Bijl krijgen elk drie jongens mee om de praktijk op te doen. Het gaat per toerbeurt zodat alle leerlingen de kans krijgen. Een dag later moet men melden dat onder protest van de Zaanse installateurs dit experiment is afgebroken.

Dec. Typhonist (kollum) wond zich op over inbrekers die de Ambachtsschool bezocht hadden en daar het cadeau dat de leerlingen voor de leraren hadden gekocht hadden meegenomen. Misselijke types vond hij ze. Maar de leraren kregen toch hun geschenk, ondanks die schurken!